

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2016/2017**

**FORMUŁA OD 2015
(„NOWA MATURA”)**

**GEOGRAFIA
POZIOM ROZSZERZONY**

**ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ
ARKUSZ MGE-R1**

CZERWIEC 2017

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.

1 p. – za dwie lub trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

skróci

nastąpi noc

wschodnioeuropejski

dłuższa

Zadanie 2. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

1. F

2. P

3. F

Zadanie 3.1. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

B., E.

Zadanie 3.2. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

B2

Zadanie 4. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

1. B.

2. B.

Zadanie 5. (0–1)

Schemat punktowania

- 1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Przez Olsztynek przechodzi droga krajowa i linia kolejowa.
- Przez Olsztynek przechodzi linia kolejowa.
- W bliskim sąsiedztwie Olsztynka łączą się dwie krajowe drogi ekspresowe.
- W okolicy Olsztynka łączą się dwie drogi krajowe.
- W okolicy Olsztynka znajduje się lotnisko.

Zadanie 6. (0–1)

Schemat punktowania

- 1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

Misa jeziora:

- jest wydłużona
- ma zróżnicowaną szerokość
- ma zróżnicowane głębokości (ma przegłębienia)
- ma nierówne dno
- posiada zarówno strome jak i łagodne zbocza
- jest wąska
- ma rozwiniętą linię brzegową.

Zadanie 7. (0–2)

Schemat punktowania

- 2 p. – za poprawny sposób obliczenia i poprawny wynik.
1 p. – za poprawny sposób obliczenia.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawna odpowiedź

Skala załączonej mapy: 1 : 50 000

1 cm – 0,5 km

15 cm – 7,5 km

3,75 cm – 7,5 km

1 cm – x km

x = 2 km

Odpowiedź: Skala liczbowa mapy 1 : 200 000

Zadanie 8. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

Wenyk

Jemiołowo

Niskie

Zadanie 9. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.

1 p. – za dwie lub trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Zielonowo:

- Położona w sąsiedztwie lasów.
- Dostępna komunikacyjnie, co zapewnia droga prowadząca do stacji kolejowej Gryźliny.
- Posiada miejsca noclegowe (nad jeziorem lub w lesie).
- Położona z dala od przelotowych dróg.

Pluski:

- Posiada zorganizowane kąpielisko.
- Posiada miejsca noclegowe, w tym agroturystyczne.
- Położona w otoczeniu lasów.
- Ma bliski dojazd do drogi asfaltowej.
- Znajduje się tu zabytek murowany.

Zadanie 10. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

B.

Zadanie 11. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

C., E.

Zadanie 12.1. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

1. P

2. F

3. F

4. F

Zadanie 12.2. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną przyczynę i uzasadnienie.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Latem wraz z monsunem nadciąga chłodne powietrze znad oceanu.
- W okresie lata na wybrzeże Indii napływa monsun znad oceanu przynoszący duże opady atmosferyczne, które przyczyniają się do spadku temperatury powietrza.
- Latem, przy wyższym zachmurzeniu związanym z niżem mniej energii słonecznej dociera do powierzchni Ziemi.
- Latem nad oceanem rozwija się wyż, z którego monsunowe masy powietrza, chłodniejsze o tej porze roku niż lądowe, przemieszczają się nad ląd.

Zadanie 13.1. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

D–B–A

Zadanie 13.2. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

B1

Zadanie 14. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za poprawne uzupełnienie wykresu i podanie przyczyny różnego udziału zlewisk.

1 p. – za poprawne uzupełnienie wykresu.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawna/przykładowa odpowiedź

Kolejno (od lewej): Ocean Spokojny, Ocean Atlantycki

Przyczyna:

Główny dział wodny między zlewiskami oceanów przebiega wzdłuż pasma górskiego (Andów), czyli znajduje się na zachodnim krańcu kontynentu (dlatego do zlewiska Pacyfiku należą jedynie zachodnie stoki tego pasma i pas pobraża, natomiast stoki wschodnie Andów oraz środkowa i wschodnia część kontynentu są odwadniane przez ciekę uchodzącą do Atlantyku.)

Zadanie 15. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za podanie dwóch poprawnych przyczyn.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Różna powierzchnia dorzecza (zlewni), która powoduje różną wielkość spływu powierzchniowego do rzek.
- Różna ilość dopływów (więcej dopływów w systemie rzeczonym A).
- Różna gęstość sieci rzecznej, wpływająca na różnice w wielkości drenowania wód podziemnych.

Zadanie 16.1. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Wody tej zatoki nagrzewają się szybciej z uwagi na mniejszą powierzchnię i głębokość zatoki, co wskutek wyższej temperatury wód sprzyja większemu parowaniu.
- Niewielka, wąska zatoka znajduje się pod silnym wpływem gorących kontynentalnych mas powietrza, co sprzyja większemu parowaniu.
- Wody niewielkiej zatoki mają słabszy kontakt niż Morze Czerwone z mniej zasolonymi wodami Oceanu Indyjskiego, co sprzyja koncentracji soli w wodzie.

Zadanie 16.2. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

1. F
2. P
3. P

Zadanie 17. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

W kolejności: wzrasta, zwiększa, mniejsza

Zadanie 18. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

Popocatepetl	Mauna Loa
	X
X	
	X

Zadanie 19. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

B., C.

Zadanie 20.1. (0–2)**Schemat punktowania**

2 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

A. Karkonosze

B. Tatry

C. Pieniny

Zadanie 20.2. (0–2)**Schemat punktowania**

2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

1. P

2. F

3. F

4. F

Zadanie 21. (0–2)**Schemat punktowania**

2 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

- A. czarnoziemny
- B. brunatne/brunatnoziemne (uznaje się również płowe)
- C. bielcowe/bielice/bielicoziemne

Zadanie 22. (0–2)**Schemat punktowania**

- 2 p. – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.
- 1 p. – za poprawne uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli.
- 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

Wierszami w kolejności:

- 1, Norwegia
- 4, Hiszpania
- 2, Ukraina

Zadanie 23. (0–2)**Schemat punktowania**

- 2 p. – za dwie poprawne cechy i poprawne uzasadnienie dla obu cech.
- 1 p. – za jedną poprawną cechę wraz poprawnym uzasadnieniem.
- 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Województwo warmińsko-mazurskie:

- ma niższy udział ludności w wieku poprodukcyjnym, co wpływa na niższy wskaźnik obciążenia ludności pracującej ludnością w wieku nieprodukcyjnym).
- ma wyższy udział ludności wieku produkcyjnym, co powinno zapewniać większe wpływy do budżetu z tytułu podatków.
- ma wyższy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, która wkrótce zwiększy liczebnie grupę ludności w wieku produkcyjnym.
- ma wyższy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, co może zapewnić korzystniejszą zastępowalność pokoleń.

Zadanie 24. (0–1)**Schemat punktowania**

- 1 p. – za podanie jednego argumentu odnoszącego się do danych na wykresie.
- 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Zwiększanie się liczby ludności w wieku poprodukcyjnym.
- Zmniejszanie się liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym.
- Wzrost udziału osób w wieku 65 lat i więcej.

Zadanie 25. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.

1 p. – za trzy, dwie poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

A. 2, B. 1, C. 4, D. 3

Zadanie 26. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

Węgiel brunatny

34,8%

Zadanie 27. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za poprawne uzasadnienie.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- W krajach wysoko rozwiniętych, takich jak Niemcy, w gospodarce stosowane są nowe technologie energooszczędne pozwalające na spadek produkcji energii. Natomiast w Chinach potrzeby energetyczne są bardzo duże między innymi ze względu na dynamicznie rozwijający się przemysł (w dużym stopniu energochłonny).
- W Chinach szybciej niż w Niemczech wzrasta liczba ludności, przyczyniając się do dużego zapotrzebowania na energię.
- Inwestycje zagraniczne w chiński przemysł przyczyniają się do dużego zapotrzebowania na energię w tym kraju.

Zadanie 28. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za podanie poprawnego surowca i poprawne wyjaśnienie.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

Siarka – B.

Przykładowe wyjaśnienie

- Pojawiły się nowe źródła siarki, jak odzysk związków siarki z procesów przemysłowych (odsierczanie surowców energetycznych, odzysk w wyniku oczyszczania emitowanych gazów).
- Nastąpił spadek zapotrzebowania na siarkę rodzimą w przemyśle, bo można ją taniej odzyskiwać.
- Zmniejszył się eksport siarki rodzimej, gdyż wiele krajów prowadzi ekologiczną gospodarkę.

Zadanie 29.1. (0–1)

Schemat punktowania

- 1 p. – za sformułowanie poprawnego wniosku.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

W tradycyjnych działach przemysłu obserwujemy regres, natomiast bardzo dynamicznie rozwijają się nowoczesne działy przemysłu np. elektroniczny, elektromaszynowy.

Zadanie 29.2. (0–1)

Schemat punktowania

- 1 p. – za podanie dwóch poprawnych argumentów.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

Korzystna:

- Zmniejszenie produkcji sprzedanej węgla kamiennego doprowadzi do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń.
- Wzrost produkcji przemysłowej komputerów wpłynie na unowocześnienie gospodarki i dostarczenie dochodów z eksportu.

Niekorzystna:

- Zmniejszenie zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego i przemyśle odzieżowym.
- Okręgi przemysłowe związane z pierwszą rewolucją przemysłową stały się regionami problemowymi charakteryzującymi się odpływem ludności.

Zadanie 29.3. (0–2)

Schemat punktowania

- 2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.
1 p. – za dwie lub trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Cechy korzystne

- Decyduje o postępie technologicznym w gospodarce (innowacyjny).
- Dochodowy (posiada wysoką rentowność).
- Charakteryzuje się niską energochłonnością i materiałochłonnością.
- Oparty na automatyzacji i komputeryzacji produkcji.
- Wykorzystuje osiągnięcia naukowo-techniczne.
- Zatrudnia głównie wysoko wykwalifikowaną kadrę (skłaniając do wysokiej jakości kształcenia).

Bariery

- Wymaga dużych nakładów kapitałowych (duże wydatki na badania naukowe).
- Wymaga wysoko wykwalifikowanej kadry.
- Ma wysokie wymagania lokalizacji np. bliskość bazy naukowej (ośrodków badawczych, czyste środowisko, atrakcyjny krajobraz, dogodne położenie komunikacyjne).

Zadanie 30. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

Holandia

Zadanie 31. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za poprawne wyjaśnienie uwzględniające przyrodnicze walory turystyczne dwóch województw i zawierające nazwy tych województw.

1 p. – za poprawne wyjaśnienie uwzględniające przyrodnicze walory turystyczne obu województw albo za poprawne wyjaśnienie uwzględniające przyrodnicze walory turystyczne jednego województwa i zawierające nazwę tego województwa.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowa odpowiedź

Atrakcyjność turystyczna woj. zachodniopomorskiego wynika głównie z nadmorskiego położenia, natomiast atrakcyjność turystyczna woj. małopolskiego wynika z obecności gór. Woj. zachodniopomorskie jest dla osób wypoczywających najbardziej atrakcyjne latem, ponieważ jest wtedy możliwość kąpieli w morzu lub jeziorach, rejsów po Bałtyku lub jeziorach, występuje duże usłonecznienie. W woj. małopolskim leży część Karpat – równie atrakcyjnych zimą z racji możliwości uprawiania tam turystyki narciarskiej jak i latem z racji uprawiania turystyki pieszej.

Zadanie 32.1. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za pięć poprawnych odpowiedzi.

1 p. – za cztery, trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

Algieria – 1, 4 (*lub w kolejności 4, 1*)

Botswana – 2, 3 (*lub w kolejności 3, 2*)

Gabon – 5

Zadanie 32.2. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Gorący i suchy klimat Sahelu ogranicza rozwój rolnictwa, co zmniejsza produkcję żywności, a zwiększa niedożywienie i skraca długość życia mieszkańców.
- Niedobory wody i pustynnienie regionu hamują rozwój gospodarki, z której dochód jest niewystarczający dla zaspokojenia potrzeb takich jak wyżywienie i ochrona zdrowia.

Zadanie 33. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

A.

Zadanie 34. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za poprawne oznaczenie zmian udziału powierzchni podanych form użytkowania ziemi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

W kolejności od góry: –, –, –, +

Zadanie 35.1. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za poprawne utworzenie ciągu przyczynowo-skutkowego.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

B-E-C-A

Zadanie 35.2. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za poprawne sformułowanie dwóch problemów.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Nastąpi zmiana składu chemicznego wód jeziora.
- Wymieszanie wód morskich i jeziornych może doprowadzić do utraty właściwości leczniczych soli Morza Martwego.
- Utrata właściwości leczniczych soli może zahamować ruch turystyczny w rejonie Morza Martwego.
- Przenikanie słonej wody do wód powierzchniowych i podziemnych w sąsiedztwie kanału.
- Wysokie koszty budowy obciążą budżet Jordanii i Izraela.

Zadanie 36. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.

1 p. – za poprawne uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

Od góry:

3. B

4. A

2. D